

SOSIAALIPALVELUYKSIKKÖ

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveysosasto, Miia Lindström, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja

Heidi Ulriksson, sosiaalisiihteeri

6100 SOSIAALIPALVELU	TP 2018	TA + MUUT. 2019	LTK 2020	Ero 19/20 %
Myyntituotot / Försäljningsintäkter	197 715	151 500	152 500	0,7
Maksutuotot / Avgiftsintäkter	114 603	102 500	111 800	9,1
Tuet ja avustukset / Understöd och bidrag	351 891	304 300	243 528	-20,0
Muut toimintatuotot / Övriga verksamhetsintäkter	107 807	73 346	124 160	69,3
Toimintatuotot / Verksamhetsintäkter	772 016	631 646	631 988	0,1
Henkilöstökulut / Personalkostnader	-1 049 369	-1 186 492	-1 371 984	15,6
Palvelujen ostot / Köp av tjänster	-5 902 692	-6 003 130	-6 307 754	5,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat / Material och varor	-20 169	-19 980	-17 820	-10,8
Avustukset / Understöd	-1 263 562	-1 240 506	-1 428 600	15,2
Muut toimintakulut / Övriga verksamhetskostnader	-296 266	-307 573	-306 984	-0,2
Toimintakulut / Verksamhetskostnader	-8 532 057	-8 757 681	-9 433 142	7,7
Toimintakate / Verksamhetsbidrag	-7 760 042	-8 126 035	-8 801 154	8,3

Toiminta ja tavoitteet, talousarvio 2020 ja suunnitelmavuodet 2021-2022

Sosiaalipalveluyksikön tuottamat palvelut perustuvat sosiaalihuollon voimassa olevaan lainsäädäntöön ja erikoislainsäädäntöön. Sosiaalipalvelut perustuvat siihen, että subjektiiviseen oikeuteen kuuluvia sosiaalipalveluja myönnetään lain edellyttämällä tavalla. Muita sosiaalipalveluja myönnetään harkinnanvaraisina ja osoitettujen määrärahojen mukaisessa laajuudessa.

Toiminta käsittää yksikön hallinnon sekä seuraavat osatoiminnot: ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki, kehitysvammahuolto, vammaispalvelut, kuntouttava työtoiminta, alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuki, päihdehuolto, sosiaalihuollon tukiasuminen, työllistämistuki, sosiaaliasiamiespalvelut, päivä- ja työtoimintakeskus ja pakolaistoiminta.

Visiona on sosiaalipalvelujen tuottaminen lähipalveluperiaatteen mukaisesti tarpeen edellyttämässä laajuudessa kelpoisuusvaatimukset täyttävien, riittävien henkilöstöresurssien voimin. Kuntalaisille tarjottavien sosiaalipalvelujen järjestämisen pitkäjännitteinen suunnittelu. Henkilöstömitoitus vastaa työmäärää.

Kahden lähihoitajan lisäys arjessa annettavaan tukeen, yhden lähihoitajan lisäys erityishuollon asiakkaille ja yhden lähihoitajan lisäys päihde- ja mielenterveyshuollon asiakkaille korvaamaan ostopalveluja.

Vammaispalvelun sosiaalityöntekijän työpanoksen lisäys 100 %:iin nykyisestä 50 %:sta.

Talousarvion perustelut

Vuoden 2020 budjetoinnin tavoitteena on ostopalvelujen vähentäminen ja omana toimintana tuotettavien palvelujen suurempi osuus.

Toimintatuotot

Myyntituotot koostuvat erityishuollon laitonasumisen ja ympärivuorokautisen asumisen kuntalaskutuksesta. Maksutuottoja kertyy tukiasumisesta ja niiden odotetaan kasvavan hieman ensi vuonna. Suurin tuottojen nousu tulee palkkatuesta (työttömien työllistämisestä) maksettavasta korvauksesta. Suurin tuottojen lasku avustusten osalta johtuu siitä, että suuri osa valtion rahoituksesta pakolaistoiminnalle päättyy, kun pakolaisten vastaanottamisesta on kulunut neljä vuotta. Olisi eduksi, jos kaupunki voisi ottaa vastaan uusia pakolaisia, mutta sitä ei ole otettu huomioon tuotoissa.

Ostopalvelut

Päihde- ja mielenterveyshuollon asiakkaat ovat kasvava ryhmä, joka tarvitsee laaja-alaista tukea arjen hallintaan. Näitä henkilöitä pyritään tukemaan heidän omissa kodeissaan tarjoamalla heille tavoitteellista ja säännöllistä asumisen tukea sosiaalitoimikijöiden määräyksellä ja seurannassa. Sosiaalipalveluyksiköllä ei tällä hetkellä ole omaa henkilöstöä, joka voisi tehdä tätä työtä, vaan alle 65-vuotiaiden palveluasumispaikkoja joudutaan ostamaan. Palkkaamalla mielenterveys- ja päihdetyöhön suuntautunut lähihoitaja tehokasta tukea olisi mahdollista antaa varhaisemmassa vaiheessa ja tällä tavoin voitaisiin ehkäistä sijoittamista tukiasumiseen. Yhden ympärivuorokautisesti tuetun tukiasumispaikan nettokustannukset ovat vuositasolla noin 25 000 euroa, mikä vastaa yhden lähihoitajan palkkaamista. Päihdehuollon laitostuntoutuksesta ja avohuoltopalvelujen ostoista on ensi vuoden talousarviossa vähennetty 40 000 euroa ottaen huomioon lähihoitajan kustannuksia laskeva panos, eikä tukiasumisen kustannuspaikalle ole budjetoitu vuoden 2019 ennusteen mukaisesti.

Vammaisten arjessa annettavaa asumisen tukea voidaan kehittää muuttamalla Kärkulan kuntayhtymältä hankittavat ostopalvelut omaksi palvelutuotannoksi. Tällä hetkellä kaupunki ostaa Kärkulta asumisen tukea henkilöille, jotka asuvat omissa kodeissaan Morrestornin toiminta-alueen ulkopuolella. Tämä asumisen tuki maksaa noin 70 000 euroa ja säästöä voidaan saavuttaa palkkaamalla lähihoitaja. Vain yhden lähihoitajan palkkaaminen on kuitenkin haavoittuvaa, koska tuki merkitsee sitä, että tuensaajien on ehdottomasti saatava apua joka päivä, ja ostopalveluja tai muita toimialarajat ylittäviä järjestelyjä saatetaan silti tarvita jossain määrin vuosilomien ja muiden vapaiden yhteydessä.

Talousarvioon sisältyy tuntuva lisäys (357 000 euroa) Kärkulan ympärivuorokautiseen asumiseen. Vuoden 2019 talousarviossa varojen supistaminen kohdistui suurelta osin Kärkulan kuntayhtymän palveluihin ilman, että palveluihin oli reaalisia mahdollisuuksia vaikuttaa yksilötasolla. Tästä syystä talousarvion ylitys on suurin näiden ostopalvelujen osalta. Muilta osin vuoden 2020 talousarviossa on tehty isoja vähennyksiä erityishuollon määrärahoihin päivätoiminnan, avohuollon ja laitoshoidon osalta (yhteensä 185 000 euroa). Laitoshoidon kustannuspaikalta on kuitenkin siirretty asiakkaita ympärivuotiseen asumiseen. Nyt nähdään tulokset siitä, että kaupunki voi hoitaa avohuoltopalveluja oman sosiaaliohjaajan ansiosta.

Vaikeasti vammaisten palveluasumisen ostopalveluja on vähennetty 32 000 eurolla. Tilanne on tällä hetkellä vakaa, mutta koska kyse on lakisääteisestä, subjektiivisesta oikeudesta palveluihin, on olemassa ylittymisriski, johon ei voi vaikuttaa.

Omaishoidon sijaishoidon ostopalvelujen kasvu on jatkunut. Viikonloppuhoitoa (Nattis) ostetaan Kärkulan kuntayhtymältä ja äärimmäisessä poikkeustapauksessa ostetaan säännöllistä yöhoitoa kotiin. Omaishoitajalla on lakisääteinen oikeus saada sijaishoitoa kolmeksi vuorokaudeksi kuukaudessa ollessaan jatkuvasti sidottu hoitoon. Erityisissä poikkeustapauksissa sijaishoitoa on voitu myöntää lakisääteistä määrää enemmän omaishoitajan tukemiseksi tehtävässä, jossa hän vastaa hoidettavan huolenpidosta vuorokauden ympäri. Ostopalveluihin ehdotetaan määrärahan lisäystä 115 000 eurosta 179 000 euroon.

Vaikeasti vammaisten kuljetuspalvelun kasvu on jatkunut. Tavoitteena on pienentää kustannuksia järjestämällä säännöllisiä ryhmäkuljetuksia kaupungin isoihin kauppoihin alueilta, joilla on paljon kuljetuspalvelun käyttäjiä. Ennustetuista kustannuksista vähennetään 10 000 euroa (570 000 euroon).

Henkilöstökulut

Kahden lähihoitajan lisäys arjessa annettavaan tukeen, yhden lähihoitajan lisäys erityishuollon asiakkaille ja yhden lähihoitajan lisäys päihde- ja mielenterveyshuollon asiakkaille korvaamaan ostopalveluja.

Vammaispalvelun sosiaalityöntekijän työpanoksen lisäys 100 %:iin nykyisestä 50 %:sta. Työmäärä on jatkuvasti kasvanut ja pelkästään tehtyjen päätösten määrä on kasvanut vuonna 2015 tehdyistä 129 päätöksestä 277 päätökseen jo tähän ajankohtaan mennessä kuluvaan vuoteen. Työhön sisältyy paljon kotikäyntejä, joita tehdään päätöksenteon pohjaksi, ja valtaosalle asiakkaista tehdään palvelusuunnitelmat, joita päivitetään säännöllisesti. Lisäksi työhön sisältyy palveluntarpeen arviointeja ja verkostotapaamisia ja yhteydenpitoa palveluntuottajien kanssa. Vammaispalvelun asiakkaiden asiakkuus on elinikäinen ja tehtyjen päätösten määrä kuvastaa vain yhtä yksittäistä toimenpidettä vammaispalvelussa. Sosiaalityöntekijä kartoittaa myös erityistä tukea tarvitsevat erityishuollon asiakkaat, mikä vaatii sosiaalityöntekijän kelpoisuutta. Nykyisessä 50 %:n palvelussuhteessa työaika ei riitä työn kehittämiseen tai päätösten vaikutusten seurantaan ja vaihtoehtoisten palvelumuotojen selvittämiseen ja asiakasmäärä ylittää sosiaalityöntekijöille asetetut valtakunnalliset suositukset tuntuvasti.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Ei muutoksia aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa.

Avustukset

Sosiaalihuoltolain mukainen vammaisten työtoiminta lisääntyy hieman johtuen siitä, että useampi vammaisen nuori voi osallistua työtoimintaan. Se on tarkoituksenmukaisempaa verrattuna siihen, että ostettaisiin päivätoimintapaikkoja. Vaikeasti vammaisten asunnon muutostyöt ja asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet lisääntyvät hieman. Kunnan osuus työmarkkinatuesta budjetoidaan toistaiseksi sosiaalipalvelujen talousarvioon. Ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki on pysynyt vakaalla tasolla eikä sen arvioida lisääntyvän. Avustuksia lisätään yhteensä 189 000 eurolla.

Muut toimintakulut

40 000 euron lisäys sosiaalipalvelujen hallinnossa muodostuu IT-palveluista ja sisäisistä vuokrista.

Tavoitteet 2020

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Päihde- ja mielenterveystyön kehittäminen	Tukiasumisen ostopalvelujen vähentäminen	Mielenterveys- ja päihdetyöhön suuntautuneen lähihoitajan palkkaaminen. Säännölliset ja tavoitteelliset kotikäynnit sosiaalityöntekijän johdolla.
Vammaisten arjessa annettavan asumisen tuen kehittäminen	Erityishuollon ostopalvelujen vähentäminen	Lähihoitajan palkkaaminen korvaamaan asumisen tuen ostopalvelu
Vaikeasti vammaisten kuljetuspalvelun käytön tehostaminen	Kuljetuspalvelun kustannusten pienentäminen	Ryhmäkuljetusten järjestäminen

Årsverken/ Työvuodet	2016	2017	2018	B 2019	B 2020	2021	2022
Administrativ personal /Hallinnollinen henkilöstö	3,4	3,2	2,8	3,2	3,2		
Socialarbetare / Sosiaalityöntekijä	3,0	4,5	4,1	4,5	6		
Handledare / Ohjaaja	5,9	4,5	5,4	7,5	7		
Koordinator / Koordinaattori	1,9	2,0	2,0	3,0	2		
Närsvårdare /Lähihoitaja	1,0	1,0	1,3	1,5	3,5		
Skolgångsbiträde /Koulunkäynninavustaja		1,0	1,0	1,0	2,35		
Övervakare / Valvoja		1,0	1,0	1,0	0		
Trafikassistent / Liikenneassistentti	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2		
Årsverken totalt / Työvuodet yhteensä	15	17	18	22	24,25		

Antal anställda / Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Tillsvidare / Toistaiseksi	16	17	20	24	21,9		
Tidsbundna / määräaikaiset	3	3	3	0	2,35		
Antal anställda 31.12. / Henkilöstön lukumäärä 31.12.	19	20	23	24	24,25		

Prestationer	2016	2017	2018	E 2019	2020	2021	2022
Hushåll som beviljats utkomststöd / Toimeentulotukea saavat taloudet	407	264	246	290	290		
Personer som erhåller färdtjänst / Kuljetuspalvelua saavat henkilöt	250	290	255	300	280		
Omsorgen om utvecklingsstörda/antal klienter - Kehitysvammahuolto/asiakasmäärä	79	82	84	80	82		
Handikappservice/antal klienter – Vammaispalvelu/asiakasmäärä		295	254	295	290		
Närståendevårdtagare, 0-64 år / Omaishoidon saavat henkilöt 0-64 v	66	72	83	78	75		
Mätetal / Mittarit							
Nettokostnad/invånare, € Nettomeno/asukas, €	462	497	508	587	579		
Utkomststöd/invånare, € Toimeentulotuki/asukas €	41	11	11	12	12		
Utkomststöd/hushåll, € Toimeentulotuki/talous, €	1563	613	687	639	638		

Handikappservice/invånare, € Vammaispalvelu/asukas	125	147	149	164	166		
Omsorgen om utvecklingsstörda/invånare, € Kehitysvammahuolto/asukas, €	171	195	206	225	222		
Närståendevård/invånare, € Omaishoito/asukas	34	36	41	49	44		